

Име

Държавна дивечовъдна станция "Преслав", административна принадлежност РУГ – Шумен. Лесоустройствен проект 2002 година, ревизионен период 1991-2001.

Местонахождение

ДДС "Преслав" носи името на град Велики Преслав, където се намира нейното седалище. Територията на станцията се намира в Североизточна България, в югозападната част на **Шуменска област**. На север и североизток граничи с ДЛ "Шумен", на изток с ДЛ "Смядово" и работни земи, на юг и югозапад с ДЛ "Върбица", язовир "Тича" и работни земи и на запад и северозапад с ДЛ "Търговище" и работни земи.

ДДС "Преслав" се намира на територията на 20 землища, представлявани от 18 кметства, от които един град и 17 села. Землищата са разположени в две общини, както следва:

Община Велики Преслав, включваща град Велики Преслав и селата Драгоево, Златар, Имренчево, Кирково, Кочово, Миланово, Мокреш, Мостич, Осмар, Суха река, Троица и Хан Крум;

Община Върбица (част), включваща селата Иваново, Конеево, Ловец, Методиево и Сушина. Землищата на бившите села Винаца и Староселка, останали под язовир "Тича", са към кметство Сушина.

Географско положение

ДДС "Преслав" е разположена върху двата склона на Преславско-Драгоевската планина, представляваща североизточно разклонение на Източна Стара планина, както и върху части от Преславското поле и Шуменското плато.

Основният горски масив се намира южно от град Велики Преслав. По форма представлява неправилен правоъгълник, простиращ се от северозапад към югоизток. Най-голямото разстояние (изток-запад) на този комплекс е 24 км, а най-малкото 5 км.

Вторият по големина горски масив има формата на правоъгълен триъгълник и е разположен по южните склонове на Шуменско плато. Най-голямото разстояние (изток-запад) на този комплекс е 9 км, а най-малкото (север-юг) 5 км.

Останалата част от територията на станцията се състои от по-малки горски комплекси, разположени сред обработваемите земи, които се намират югоизточно, източно, северно и северозападно от гр. Преслав, както и западно от яз. Тича.

Най-голямото разстояние между крайните точки на станцията в посока запад-изток е около 24 км, а в посока север-юг е около 26 км.

Релеф

Релефът в района на ДДС "Преслав" е типичен за района на Източна Стара планина.

Преобладаващата част от територията на станцията, южно от гр. Велики Преслав, обхваща чисто планински терени от Преславско-Драгоевската планина. Плоските и разлати била на планината имат платовиден характер. От тях се спускат умерено стръмни била. Изключение правят много стръмните склонове в пролома на река Камчия между язовир "Тича" и м. "Омуртагов мост". Много стръмен и пресечен е теренът и в западната част на станцията.

Източно от река Камчия се очертават три характерни била, а западно от нея в посока запад-изток се простира едно голямо било. Останалите горски комплекси заемат равнинни или хълмисти терени, а тези северно от селата Кочево, Осмар, Троица и Хан Крум са разположени върху полегатите и стръмни южни склонове на Шуменско плато.

Преобладават терени с надморска височина от 301 до 400 м, които представляват 30,2% от дървопроизводителната площ на станцията. Най-високата точка в района на станцията е връх "Пелинов връх" – 701,4 м н.в. (гранична точка на отдели 185, 192, 226, 227), а най-ниската е в отдел 153 - 51,8 м н.в.

Таблица № 1

за разпределението на дървопроизводителната площ според наклона на терена

Степен на наклона	Площ в хектари	%
равно (0-4)	726,3	4,5
полегато (5-10)	1707,9	10,6

наклонено (11-20)	5214,6	32,4
стръмно (21-30)	6314,7	39,3
мн.стръмно (над 31)	2118,7	13,2
Общо:	16082,2	100,0

Хидроложки условия

Силно нагънатия терен в района на ДДС "Преслав" е позволил да се образуват многобройни малки и големи водни течения, които са част от водосбора на река Камчия.

Главно водно течение е **река Камчия**. В горната си част, в района на станцията, тя събира водите си от Греловската хълмиста котловина и се влива в язовир "Тича". От язовир "Тича" реката тече на север и при "Омуртагов мост" навлиза в Преславското поле. Напуска територията на станцията при гара Хан Крум. Реката има постоянен воден отток, но с много променлив режим. В границите на станцията река Камчия и язовир "Тича" приемат многобройни притоци, по-големи от които са:

Десни притоци: река Тушовица с притока си Дяволски дол и доловете, вливащи се направо в язовир "Тича", Голям дълбок дол, Малък дълбок дол, Лошия дол, Точиларски дол и други;

Леви притоци: Врящия дол, Чучура, Връбит, Каменливия дол и други.

Чрез големия ляв приток - **река Врана** (която минава в северната част на станцията през селскостопански фонд), река Камчия приема водите на доловете Лазарски дол, дол Конски кестен, Хорски дол и други.

В района на станцията падат недостатъчно валежи, малко са и изворите с постоянен дебит. Вследствие на това по-големите водни течения са с непостоянен воден отток. Годишното му разпределение се характеризира с есенно-зимно пълноводие (от края на ноември до март) и лятно маловодие (започва от юли и продължава до края на октомври). През този период по-малките реки и долове пресъхват.

Долината на река Камчия има трапецовидна форма. Долините на другите по-големи реки имат корито-образна форма, която се разширява от извора към устието. Притоците им имат сравнително малка дължина и голям среден наклон, леглата им са дълбоко врязани, с големи наклони на бреговете и тесни дъна, обрасли със семенни и издънкови гори или с иглолистни култури.

Геоложки строеж

Основните (почвообразуващи) скали в района на ДДС "Преслав" са утаечни (седиментни), представени от мергели, варовици и техни разновидности, с произход от различни геоложки ери.

В Шуменското плато преобладават сенонски и ценомански варовици. Северно от с. Кочово се срещат баремски мергели. В равнинната част на станцията (Преславското поле) преобладават хортивски мергели. Преславско-Драгоевската планина на североизток от линията с. Методиево, язовир "Тича", м. "Червената локва" е изградена предимно от валонжски варовици. На юг от тази линия преобладават хортивски мергели.

Мергелите обикновено са дебелослойни, примесени с пясъчници и глинести прослойки с дребнозърнеста структура и варовита спойка, сиво-синкави до синкави на цвят. Характеризират се с хоризонтално и вертикално призматично напукване. Почвите, развити на тези скали са с по-лек механичен състав.

Варовиците са бели, едрозърнести, сравнително компактни, примесени на места с пясъчници и мергели. В горните си части са с по-тежък механичен състав.

Разпределението на скалите не е строго разграничено и на места те са силно размесени по между си.

Общо взето основните скали са лесно податливи на почвообразуващи процеси, поради това, че лесно изветряват и не са пречка за развитието на горскодървесната растителност.

Климатични условия

Според климатична класификация на Събев и Станев (Климатични райони на България и техният климат), територията на ДДС "Преслав" се намира в Умерено-континенталната климатична подобласт на **Европейско-континенталната климатична област**. Районът

на станцията попада в следните климатични райони: **Среден климатичен район на Дунавската хълмиста равнина** - източна част и **Източен климатичен район на Дунавската хълмиста равнина** - южна част. Приблизителна граница между тях е шосето "Шумен - Преслав - Върбица".

Зимата е сравнително студена, средната януарска температура за западната част на станцията е от $-2,5^{\circ}\text{C}$ до $-1,5^{\circ}\text{C}$, а за източната е с около 1°C по-висока. Средната юлска температура за различните части на станцията се различава с около 1°C . Общо може да се каже, че източната част е характерна с малко по-мека зима и по-горещо лято, от западната част на станцията.

Продължителността на периода с устойчиво задържане на температурата на въздуха над 5°C за източната част на станцията е от 266 дни (за най-ниската част) до 245 дни (за най-високата част), а за западната част е съответно от 252 до 240 дни. Продължителността на периода на усилена вегетация за западната част е 208 дни и за източната част 201 дни.

Годишната сума на валежите се движи от 550 мм за ниските части, до 680 мм за високите. Максимумът на валежите е през юни за цялата станция, а минимумът е през февруари за западната част и през август за източната част на станцията. Разпределението на валежите по сезони характеризира климата в района на станцията като континентален. Средният брой на дните със снежна покривка е 50 дни за ниските части и 80 дни за високите части. Снежната покривка е неустойчива и средната ѝ височина се движи от 10 до 20 см.

Най-голям брой засушавания с продължителност над 10 дни се случват през есента - 22 броя.

В станцията преобладават западни и северни ветрове. Скоростта на вятъра много рядко превишава 20 м/сек. Место явление е фьонът, които се проявява най-често в южните части на станцията.

Климатът в района на ДДС "Преслав" може да се характеризира по следния начин: сравнително студена зима с малко валежи, от които 45% са от сняг. Студените ветрове благоприятстват образуването на поледици по билните части, които причиняват повреди на насажденията и културите. Пролетта е хладна с малко валежи. Лятото не е много горещо, с по-големи валежни суми от другите сезони. Есента е сравнително топла, с най-чести продължителни засушавания.

Общо взето климатът в района на станцията е благоприятен за развитието на горскодървесната растителност. Неблагоприятни са късните пролетни и ранните есенни замръзвания, които нанасят поражения върху листната маса. Падащите мокри снегове от друга страна нанасят силни повреди върху иглолистните култури.

Данни за температурата на въздуха и за количеството на валежите са представени съответно в *Таблица № 2* и *Таблица № 3*.

Таблица № 2
за температурата на въздуха

Климатичен район с надморска височина в метри	Средна годишна температура	Средна годишна абсолютна минимална	Средна годишна абсолютна максимална
Среден климатичен район на Дунавската хълмиста равнина (150-450 м н.в.)	9,0 / 10,5	-21,0 / -17,0	34,0 / 37,0
Източен климатичен район на Дунавската хълмиста равнина (50-400 м н.в.)	10,0 / 11,5	-18,0 / -16,0	34,0 / 36,0

Таблица № 3
за количеството на валежите

Климатичен район с надморска височина в метри	Сума валежи годишно в мм	Месец максимална валежна сума	Месец минимална валежна сума
Среден климатичен район на Дунавската хълмиста равнина (150-450 м н.в.)	550-680	VI	II
Източен климатичен район на Дунавската хълмиста	550-650	VI	VIII

равнина (50-400 м н.в.)			
-------------------------	--	--	--

Почви

В района на ДДС "Преслав" са разпространени следните почви: алувиална, алувиално-делувиална, сива горска и хумусно-карбонатна.

Таблица № 4

за разпределението на дървопроизводителната площ по почвени типове

Типове горски почви	Площ в ха	%
алувиална	23,5	0,1
алувиално-делувиална	13,5	0,1
сива горска	8317,1	51,7
тъмносива горска	1207,7	7,5
светлосива горска	1993,1	12,4
хумусно-карбонатна	4527,3	28,2
Всичко:	16082,2	100,0

Ерозионни процеси са установени на около 350 ха площ, или 2,1% от дървопроизводителната площ на станцията. Общо взето тези процеси са овладени и имат затихващ характер.

Растителност

Съгласно "Класификационната схема на типовете горски месторастения в НР България", територията на ДДС "Преслав" попада в две горскорастителни области – **Мизийска**, подобласт Лудогорие и **Тракийска**, подобласт Източна Стара планина. Горския фонд е разположен в следните подпояси:

Мизийска горскорастителна област

М-I - Долен равнинно-хълмист и хълмисто-предпланински пояс на дъбовите гори (0-600 м н.в.)

М-I-1 - Подпояс на заливните и крайречни гори (0-600 м н.в.)

В този подпояс попадат 20,8 ха или 0,1% от дървопроизводителната площ на станцията. От естествено разпространените дървесни видове се срещат единично ива и елша. Основно тези площи са заети с култури от топола, клон И-214.

М-I-2 - Подпояс на равнинно-хълмисти дъбови гори (0-400 м н.в.)

В този подпояс попадат 3282,5 ха или 20,4% от дървопроизводителната площ на станцията. От естествено разпространените дървесни видове най-широко разпространение имат церът, келявият габър и габърът. Незначително е разпространението на косматият дъб, сребролистната липа, мъждрянът, букът и други. В този подпояс са създадени 871,2 ха иглолистни, 406,6 ха широколистни и 65,4 ха акациев култури. При залесяванията са използвани черен бор, бял бор, зимен дъб, сребролистна липа, бук, червен дъб, акация и други.

От храстите най-често се срещат глог, люляк, дрян, драка, шипка и други. Тревната покривка е представена от житни треви, ягода, къпина, коприва и други.

Тракийска горскорастителна област

Т-I - Долен равнинно-хълмист и хълмисто-предпланински пояс на дъбовите гори (0-700 м н.в.)

Т-I-1 - Подпояс на крайречните и лонгозни гори (0-700 м н.в.)

В този подпояс попадат 16,2 ха или 0,1% от дървопроизводителната площ на станцията. Тези площи са заети с върбово-трепетликови насаждения и тополови култури, създадени върху ивици с алувиална и алувиално-делувиална почва край река Камчия.

Т-I-2 - Подпояс на равнинно-хълмистите дъбови гори (0-500 м н.в.)

В този подпояс се намират основните площи на станцията – 11006,3 ха или 68,5% от дървопроизводителната площ на станцията.

Разнообразието на дървостойките е много голямо. Срещат се насаждения както от семенен, така и от издънков произход. По-състав са най-често смесени, с най-различно съотношение на дървесните видове, участващи в състава. От естествено растящите дървесни видове най-широко разпространение имат зимният дъб, букът, благуният, церът, габърът, келявият габър, липата, косматият дъб и мъждрянът. Незначително е разпространението на шестил, явор, брекиня, череша и други.

В този подпояс са създадени 1652,3 ха иглолистни, 267,2 ха широколистни и 21,7 ха акациевы култури. От изкуствено внесените дървесни видове най-много са използвани черен бор, бял бор, сребролистна липа, акация и други.

От храстите най-често се срещат глог, дрян, шипка, люляк и други. Тревната покривка е представена предимно от житни треви, папрат, ягода, къпина, коприва, млечка, лазаркия и други.

T-I-3 - Подпояс на хълмисто-предпланинските смесени широколистни гори (500-700 м н.в.)

В този подпояс попадат 1751,6 ха или 10,9% от дървопроизводителната площ на станцията. От естествено растящите дървесни видове най-широко разпространение имат келявият габър, габърът, букът, церът, сребролистната липа и други.

Създадени са 141,0 ха иглолистни култури от бял бор и черен бор.

От храстите най-често се срещат глог, люляк, шипка, дрян и други, а от тревните видове - житни треви, коприва, лазаркия, къпина и други.

*Таблица № 5
Разпределение на площта по дървесни видове*

Дървесни видове	Сегашен състав		Бъдещ състав	
	Залесена площ в ха	в %	Залесена площ в ха	в %
Бял бор	715,6	4,5	-	-
Черен бор	1452,5	9,1	2318,3	14,5
Ела	1,1	-	-	-
Зелена дуглазка	11,4	0,1	14,1	0,1
Атласки кедър	-	-	5,7	-
Бук	2331,2	14,5	2611,5	16,3
Червен дъб	52,3	0,3	64,7	0,4
Зимен дъб	363,3	2,3	1088,8	6,8
Благун	287,7	1,8	1592,9	10,0
Цер	2349,1	14,7	2108,8	13,2
Габър	2428,2	15,1	1366,7	8,5
Бряст	4,6	-	4,1	-
Трепетлика	1,1	-	-	-
Явор	62,1	0,4	205,3	1,3
Бреза	9,0	0,1	9,4	0,1
Мъждрян	533,2	3,3	194,4	1,2
Орех	10,8	0,1	11,4	0,1
Акация	196,0	1,2	190,1	1,2
Космат дъб	222,3	1,4	105,8	0,7
Келяв габър	3971,8	24,8	1707,6	10,6
Айлант	0,1	-	0,1	-
Брекия	18,3	0,1	35,0	0,2
Върба	7,7	-	1,9	-
Гледичия	0,3	-	0,3	-
Елша	1,6	-	1,3	-
Ива	0,2	-	-	-
Кестен	6,3	-	6,7	-
Конски кестен	2,5	-	2,5	-
Клен	179,4	1,1	40,3	0,3
Круша	1,4	-	1,8	-
Турска леска	10,8	0,1	19,7	0,1
Едролистна липа	65,4	0,4	95,8	0,6
Сребролистна липа	539,3	3,4	1823,1	11,4
Мекиш	2,5	-	-	-
Череша	30,8	0,2	89,8	0,6
Шестил	8,4	0,1	45,8	0,3
Планински ясен	99,0	0,6	201,3	1,2
тп Vachelieri	1,7	-	0,4	-
тп I-214	37,3	0,3	39,4	0,3
тп Vernirubens	-	-	1,8	-
Зарзала	0,6	-	0,6	-
ВСИЧКО	16016,9	100,0	16007,2	100,0

Характеристика на горския фонд

Общата площ на горския фонд на ДДС "Преслав" е 16859,3 ха. Залесената площ е 16016,9 ха или 94,9% от общата площ. От залесената площ 12556,0ха са естествени насаждения и 3460,9 ха са култури.

По вид на собствеността разпределението е дадено в Таблица № 6.

Таблица № 6

Разпределение на площите по собственост

Собственост	Площ в ха	%
Държавна	15993,4	94,9
Общинска	682,6	4,0
Частна	173,8	1,0
Временно стопанисвани от общината		
Религиозна		
На други юридически лица	9,5	0,1
ОБЩО:	16859,3	100,0

Таблица № 7

Разпределение на общата площ по вид на земите

Вид на земите	Площ в ха	%
Залесена площ	16016,9	94,9
Незалесена дървопроизводителна площ	65,3	0,4
Недървопроизводителна площ	777,1	4,7
Горски пасища	-	-
ОБЩО:	16859,3	100,0

Таблица № 8

Разпределение на общата/залесената площ по вид на горите

Вид на горите	Площ в ха	%
Иглолистни	2797,5 / 2667,3	16,6 / 16,7
Широколистни високостъблени	4533,3 / 4368,5	26,9 / 27,3
За реконструкция	5825,5 / 5389,8	34,6 / 33,7
Издънкови за прерастване	-	-
Издънкови за превръщане	3524,3 / 3417,3	20,9 / 21,3
Нискостъблени	178,7 / 174,0	1,1 / 1,1
ВСИЧКО:	16859,3 / 16016,9	100,0

Разпределението на горите и голите горски площи по групи гори и функции е дадено в Таблица № 9.

Таблица № 9

Разпределение на общата площ по групи гори и функции

Групи гори	Иглолистни		Широколистни		Всичко	
	обща площ	залесена	обща площ	залесена	обща площ	залесена
ДС Функции	1967,2	1889,6	10926,3	10426,3	12893,5	12315,9
Защитни	208	192	392,9	349,3	600,9	541,3
Рекреационни	394,8	368,4	1654,7	1519,8	2049,6	1888,2
Защитени	223,1	213,3	625,7	593,2	848,8	806,5
Други	4,4	4	462,1	461	466,5	465
Общо ЗРЗТ	830,3	777,7	3135,4	2923,3	3965,8	3701,0
Общо ДСФ+ЗРЗТ	2797,5	2667,3	14061,7	13349,6	16859,3	16016,9
Горски пасища	-	-	-	-	-	-
ОБЩО	2797,5	2667,3	14061,7	13349,6	16859,3	16016,9

По лесоустройствен проект за периода 1991-2000 година е предвидено общо ползване в размер на 305085 куб.м с клони (средно годишно 30509 куб.м), от което 14902 куб.м годишно от главни сечи и 15607 куб.м годишно от отгледни сечи и санитарни сечи. За периода 1991-2001 са отсечени общо 275390 куб.м (средно годишно 25035 куб.м) или

Природен парк “Шуменско плато” – обявен със заповед № 79/05.02.1980 г. на КОПС, с обща площ 819,3 ха.

Национален историко-архитектурен резерват “Старини” – обявен съгласно ПМС № 161/05.08.1958 г., с обща площ 29,5 ха.